

Dlouhodobá strategie školní primární prevence rizikových projevů chování dětí a mládeže

Při přípravě vycházíme z Metodického pokynu MŠMT ČR k prevenci řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení Č.j. 21149/2016 a Metodického pokynu MŠMT k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže (č.j.: 21291/2010-28). Je zpracována na základě Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027. Dále navazujeme na práci a poznatky z minulých let.

Základní cíle

Zhoršující se mezilidské a partnerské vztahy se negativně promítají do výchovy i chování dětí. Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí vůči sociálně patologickým jevům. Cílem Preventivního programu školy je ve spolupráci se všemi pedagogy, nepedagogickými pracovníky a rodiči formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná se orientovat v dané problematice, ptát se, dělat rozhodnutí, vážit si svého zdraví, své osoby a bude umět nakládat se svým volným časem.

Cílové skupiny

- děti, žáci, mládež navštěvující školu
- rodiče dětí – je třeba aktivní zapojení rodiny do prevence rizikových projevů chování; problémové se jeví rodiny s rizikovými prvky(alkohol, domácí násilí, trestná činnost.....)
- pracovníci v primární prevenci rizikového chování (učitelé, zaměstnanci školy)
- laická i odborná veřejnost

Zaměření prevence rizikových projevů chování u žáků

Chceme se zaměřit na zdravý životní styl a ochranu vlastní osoby. K dosažení těchto cílů jsme si stanovili tyto dílčí úkoly:

- zlepšovat chování dětí k sobě samým
- učit děti úctě ke starším, dospělým
- vést děti k toleranci, ohleduplnosti a taktu
- učit děti společenskému chování (kulturní zařízení, dopravní prostředky)
- vést žáky k ohleduplnému chování ke své osobě (nekouřit, zásady správné výživy, základy sexuální výchovy)
- vést mladší žáky ke správné orientaci v dopravní výchově

Důvodem, proč jsme si vytkli za hlavní cíl zdravý životní styl a ochranu své osoby je skutečnost, že jsme zaznamenali u žáků nevhodné stravovací návyky a zvýšený počet žáků s výchovnými problémy:

- agresivní chování žáků v třídním kolektivu
- nevhodné chování ke spolužákovi s prvky šikany
- kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií
- vandalismus ve škole
- užívání návykových látek
- poruchy příjmu potravy
- kriminalita, vandalismus, sprejerství

Aktivity školy jsou cíleně směřovány k efektivní primární prevenci a eliminaci aktivit z oblasti neúčinné primární prevence.

Primární prevence nežádoucích jevů u žáků – základním principem strategie prevence je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování.

Nespecifická primární prevence – veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času.

Specifická primární prevence – aktivity a programy, které jsou zaměřeny na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků.

- **všeobecná prevence** – zaměřeno na širší populace žáků bez řešení problémů
- **selektivní prevence** – zaměřena na žáky, u nichž lze předpokládat hrozbu rizikového jednání
- **indikovaná prevence** – zaměřena na jednotlivce nebo menší skupiny, u kterých byly zaznamenány projevy rizikového chování

Konkrétní situace naší školy

Jsme sídlištní škola, která se nachází uprostřed klidné části obklopena zelení. Škola je rozdělena do tří vzájemně propojených pavilónů. Součástí areálu školy je krytý bazén, tělocvična, vlastní jídelna, školní hřiště. Nabízíme od 6. třídy rozšířenou výuku tělesné výchovy – zaměřenou na volejbal, čímž se žáci učí účelně trávit svůj volný čas, pěstovat vůli a zodpovědnost. Jako sportovní škola se zúčastňujeme mnoha sportovních akcí, kde dáváme prostor i dětem z běžných tříd, a snažíme se v oblasti prevence nabídnout žákům v rámci volnočasových aktivit řadu zájmových kroužků, při jejichž realizaci spolupracují učitelé naší školy s Centrem volného času – Lesná. Žáci mohou v místě bydliště navštěvovat ZUŠ na Ježkové a pro sportovní vyžití TJ Start- tenis a fotbal a TJ Tesla – plavání a akvabely.

Budeme spolu s TU, ŘŠ, VP pracovat na ozdravení kamarádských vztahů žáků, vlastním příkladem formovat jejich názory a postoje ke zdravému životnímu stylu. Každoročně chceme pořádat na začátku školního roku adaptační pobyt pro žáky 6. tříd pro lepší stmelení kolektivu a třídního učitele.

Pro prvňáčky bychom chtěli každým rokem zajistit noc bez rodičů, kterou by trávili se svým třídním učitelem a novými kamarády ze třídy.

Také bychom chtěli vytvořit tradici „ vítání prvňáčků do školy“ žáky devátých ročníků, pomoci tak prvňáčkům při jejich aklimatizaci na školní prostředí a poskytnout jim morální podporu během školního roku formou patronátu. A opětovně prvňáčci by v červnu vyvedli deváťáky ze školy při příležitosti jejich loučení se školou.

Je nutná i dobrá spolupráce školy s rodiči všech žáků. Na zlepšení chování žáků, jejich vztahů a postojů se budou podílet všichni pedagogové, zejména učitelé výchovných předmětů (Přírodověda, Prvouka, ČJ, RV, OV, TV, VV, HV).

Největšími rizikovými místy výskytu pat. jevů u žáků jsou volné hodiny mezi dopoledním a odpoledním vyučováním a odchod ze školy po skončení výuky, dále volná odpoledne bez aktivního programu.

Nejčastější problémy:

- nevhodné chování žáků k sobě navzájem (psychické, fyzické)
- neplnění si svých školních povinností
- nevhodná komunikace žáků použitím techniky (PC,MT,...)
- poškozování majetku

Škola je schopna zajistit prevenci:

- formou besed - právní vědomí, užívání OPL, sexuální problematiku
- formou třídnických hodin – vztahy ve třídě
- vhodně zvolenými příklady při výuce předmětů
- podchycováním všech nežádoucích jevů v jejich počátku, do kterého se zapojí všichni pedagogové

Spolupráce s odborníky a organizacemi:

- PPP Hybešova (Sládkova)
- PČR , MěPČR
- CVČ Lužánky
- OSPOD
- s klinickými odborníky při řešení konkrétních sociálně patologických jevů
- s externími odborníky (soudce, pracovník ve zdravotnictví,...)

V Brně 1.9.2022

Vypracovala Mgr. Jana Nálezková - ŠMP